

Истинску љубав према Богу потврђујемо и показујемо у нашој љубави према ближњем

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 13. септембра 2026. године на светој Литургији у цркви Светих Кирила и Методија у Љубљани

У име Оца и Сина и Светога Духа. Браћо и сестре, данас се велики благослов излио на овом светом месту, на овај свети храм и на овај град, а нарочито на православни верни српски народ, јер Господ нас је сабрао да прославимо деведесет година откако је прва Литургија служена у славу Божју овде на овом месту.

Сабрали смо се у храму који је посвећен Светом Кирилу и Методију, великим словенским равноапостолним учитељима и просветитељима, двојици браће која су изашла из свога народа, прешла преко границе свога народа, прешла преко границе свога језика и носећи у срцу своје име Божје, име Господа Исуса Христа, дошли на сва места где је словенски народ живео и донели Господа Исуса Христа.

Донели су нови језик. Свако је поред свога језика, језика своје заједнице, не само обogaћен и проширен, него је добио печат и смисао новог језика, добио

Нову Реч, добио је Господа Исуса Христа, да отада па до краја света и века и у све векове мисли, дише и говори именом Христовим, да међусобно општи именом Христовим, да се у Христу сабирају, у Христу постају једно и да као христоносан дарује себе другоме и прима истим тим путем другог, обогаћује себе другим и обогаћује другог. Јер сви су у Христу Господу позвани да једно буду, да једно буду по љубави. Управо по ономе о чему нам данас говори одломак из Јеванђеља по Матеју.

И ето, Господ је хтео да се баш данас чита слово и реч о томе шта је најважније у животу свакога човека, да то буде повезано са оним о чему су говорили Света браћа Кирило и Методије, којима је овај храм посвећен.

Ми добро знамо да се Стари Завет састојао у многим заповестима, али највећи део тих заповести јесте изговорен и изречен у форми забрана. Више од шест стотина таквих упутстава које су забране стоје у Старом Завету и те заповести су устројавале и управљале животом оних који су веровали у Бога.

Али ево, Господ нам доноси нову твар. Он говори о новом човеку, о новом свету. Све је у Њему ново, па и нова заповест и Нови завет. И када су Га питали они који су се држали заповести Старог Завета: Шта је оно што је најважније у закону Божјем?, Господ је уместо забрана показао да се сав закон – Стари закон и закон о којем су говорили пророци – може сместити и отићи корак даље, отворити перспективу ка небу, да се састоји све у две заповести, два упутства, два савета која нам сам Господ даје. Јер заповести Господње су савети, то су помоћна средства. И та заповест, двоједина заповест, јесте заповест о љубави: Воли Господа Бога читавим својим бићем – умом, срцем, телом, свим оним што јеси, а онда воли и ближњег као самога себе. И то је једино што је потребно.

Дакле, у средиште нашега живота позива нас Господ да ставимо Његово име, а Његово име јесте Љубав. Синоним за Христа јесте Љубав. Само је питање за свакога од нас која је лествица вредности, шта је то што је најважније, шта је то у средишту наше душе и нашег срца? Јер у зависности од тога шта је у средишту нашега живота, имаћемо и све остало.

Оно што нам је темељ, то ће носити кућу нашега живота. И оно што је у темељу, обликоваће све остало. Ако у средиште нашега живота поставимо било шта – богатство, славу, успех, самога себе, чак, како Господ каже, и било кога од својих ближњих: оца, мајку, брата, сестру, ма колико то све било важно и вредно, понекад неописиво вредно – ако поставимо било шта од тога и било шта што није Христос, што није љубав према Њему, промашићемо.

Имаће то смисла, носиће нас, држати и испуњавати, али пре или касније, ако је било шта уместо Христа и љубави према Христу у нашем срцу као средиште, пре или касније доћи ће до празнине. Пре или касније осетићемо да нам нешто недостаје, пре или касније схватићемо да то није пуни, истински и безусловни смисао.

Али када најпре волимо Бога, и све што имамо – и наше успехе, и нашу славу, и нашу лепоту, и памет, па и нашу врлину, молитву и наш подвиг, наше ближње, оца, мајку, брата, сестру, мужа, жену – када све то што нам је вредно, истински вредно, вежемо за ултимативну вредност, за трајну љубав према Богу, и то што је нама мило, што нам је драго, што је вредно, постаје вечно вредно. Јер Господ је без почетка и без краја. Он је вечност. Зато увек када се молимо, ако имамо најпре љубави према Христу, па онда и према ближњима, треба да се молимо за оно до чега нам је стало, али увек да молитву завршимо: Господе, ипак нека буде како ти хоћеш, нека буде воља твоја, не да буде воља моја. Јер може бити да ми је воља благословена, да је честита, али ако није истовремено то и твоја воља, Господе, онда боље да не буде, јер то је краткотрајно.

Дакле, браћо и сестре, наш однос према свему што нас окружује, према свему што видимо, према свему што јесмо, наша љубав према свему што волимо има смисла тек онда када пре тога волимо Бога. Јер не можеш волети на прави начин ништа и никога ако пре тога не волиш Бога. Јер све што имаш, све што јеси, све је дар Божји. Како каже у Јеванђељу по Јовану: Како можеш да волиш Бога кога не видиш, а да не волиш ближњег свог кога видиш?

Дакле, с друге стране, и то да ли истински волимо Бога ми потврђујемо и показујемо у нашим међусобним односима, у нашој љубави према ближњем. И то не онда када говоримо: Волим човечанство, волим људски род, јер то није тешко рећи, волети апстрактни људски род. То колико волиш људски род и човечанство показујеш у томе у којој мери си спреман да опростиш некоме ко те увреди, да опростиш некоме ко те мрзи, да разумеш неког конкретног човека, да учиниш милосрђе конкретном човеку. Онда када чиниш ономе који је поред тебе, онда када чиниш ономе кога видиш, чиниш читавом људском роду, чиниш човечанству и тиме показујеш да заиста верујеш у Христа и да је заиста Он у твојем средишту, у средишту твога живота, онда показујеш да истински волиш Бога.

И не можеш желети мир свету и постићи га ако пре свега и пре тога не мириш се са оним који је поред тебе, подразумевајући опет да му прашташ и да тражиш опроштај од њега. Најпре у породици. Ту је школа живота

најважнија. Да нема никакве друге школе, док постоји породица – постоји све. Ту је и универзитет, ту су и докторати, ту је сва наука. Јер ту показујеш колико волиш Бога. Ту показујеш да ли је љубав према Христу у темељу твога живота или је све супротно томе.

Синоћ сам поменуо и навео једну слику из поука аве Доротеја, који показује колико је повезана љубав према Богу и љубав према ближњем, који показује да онда када смо ближи Богу, тј. када не спречавамо Бога својим гресима да Он дејствује у нама, ми постајемо ближи и другима. Свети ава Доротеј је рекао: Замислимо једну кружницу и да у центру тог круга имамо тачку. Центар, та тачка је Бог, а ми смо на ободу те кружнице. И онда када идемо ка центру, идући ка центру идемо једни ка другима. Што смо ближи центру, ближи смо једни другима. Дакле, што смо ближи Богу, ближи смо једни другима.

Радујемо се што смо се данас сабрали, што имамо велики јубилеј, што знамо да је ово место љубави – љубави Божје према нама и наше према Њему – што је ово место мира, што је ово место на којем се миримо са Богом и миримо са собом, миримо са својим ближњима, миримо са читавим светом, што је ово место на којем знамо да је сваки човек лик Божји створен да га поштујемо, да га волимо. Зато, нека би Господ дао да увек овде долазимо са молитвом у срцу, са миром, радошћу и љубављу и да молећи се за себе, молимо се за своје ближње, молимо се за читав свет, молимо се за ову предивну земљу која је показивала и показује љубав и гостопримство у односу на наш православни род, да се молимо за све и изнад свега да славимо Једног у Тројици Бога, Оца и Сина и Светога Духа, сада и увек и у векове векова. Амин.